

Riktlinjer för miljö- och stadsbyggnadsnämndens radontillsyn

Diarienummer	Senast uppdaterad	Beslutsinstans	Processägare	Styrdokumentnummer
M-2023-416	MSN 2023-05-16 § X	Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	Miljöchef	Löpnnummer fås av KLK efter antagande

Dokumentets syfte

Riktlinjen ombesörjer miljö- och stadsbyggnadsnämndens överväganden och bedömningar utifrån strålsäkerhetslagen inför radontillsyn av flerbostadshus, skola, förskola, öppen förskola, familjedaghem, fritidshem, lokaler för vård och annat omhändertagande samt boenden i tillfälliga byggnader.

Dokumentet gäller för

Inspektörer som utför radontillsyn enligt miljö- och stadsbyggnadsnämndens delegationsordning.

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Radontillsynsplan	3
Riktlinjer.....	4
Översyn av riktlinjen.....	4

FÖRSLAG

Bakgrund

Inom miljö- och stadsbyggnadsnämndens ansvarsområde ingår att värna om invånarnas inomhusmiljö utifrån miljöbalken men även andra lagar och förordningar. En viktig del av miljö- och stadsbyggnadsnämndens tillsyn av inomhusmiljön är tillsyn av radonhalten eftersom radon är den strålkälla som ger den högsta exponeringen av joniserande strålning till allmänheten. Strålskyddslagen (2018:396) tillämpas i första hand för tillsyn av radon i stället för miljöbalken eftersom den ställer mer långtgående krav än miljöbalken.

Kommunernas nämnder som ansvarar för miljö- och hälsoskyddsfrågor ansvarar för tillsyn av radonhalten i flerbostadshus, skola, förskola, öppen förskola, familjedaghem, fritidshem, lokaler för vård och annat omhändertagande samt boenden i tillfälliga byggnader. Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) anser att radon bör mätas minst vart tionde år. Denna rekommendation framgår i myndighetens metodbeskrivningar för mätning av radon. Eftersom kommunens miljökontor i sin tillsyn följer myndighetens metodbeskrivningar blir mätning vart tionde år i praktiken ett krav. Enligt Strålsäkerhetsmyndigheten bör radonhalten även mätas vid nybyggnationer och efter byggnadsåtgärder som kan påverka radonhalten.

SSM har olika metodbeskrivningar för mätning av radon som berör olika verksamheter. Metodbeskrivningarna är tydligt utformade för att kunna utföra en så korrekt mätning som möjligt. Strålsäkerhetsmyndigheten rekommenderar dock alltid att en långtidsmätning, minst 2 månader mellan 1 oktober och 31 april, utförs för att mäta radonhalten. Anledningen till detta är eftersom ett årsmedelvärde då kan uppskattas. Dessutom kan resultat från rådgivande korttidsmätningar inte användas som underlag för myndighetsbeslut. För att nämnden ska kunna fatta beslut om föreläggande krävs en långtidsmätning.

Radontillsynsplan

Skolor, förskolor, fritidshem, familjedaghem och öppen förskola

- Tillsynsintervallet för skolor, förskolor, fritidshem, familjedaghem och öppen förskola är vart tredje år. Vartannat tillsynstillfälle ska miljö- och stadsbyggnadsnämnden kontrollera att radonmätningar är genomförda inom gällande intervall.
- Vid radonmätning i förskolor, skolor med flera ska Strålsäkerhetsmyndighetens metodbeskrivning för mätning av radon på arbetsplatser och vägledning för mätning av radonhalten i skolor och förskolor användas. Vägledningen beskriver dock enbart hur urval av lokaler i förskolor och skolor kan göras samt redogör för åtgärdsförslag när referensnivån för radonhalt överskrids efter en långtidsmätning.

Lokaler för vård och annat omhändertagande och asylboenden

- Tillsynsintervallet för lokaler för vård och annat omhändertagande så som gruppboenden, äldreboenden och asylboenden är var tredje år. Vartannat tillsynstillfälle ska miljö- och stadsbyggnadsnämnden följa upp att radonmätningar är genomförda inom gällande intervall.
- Vid radonmätning i lokaler för vård och annat omhändertagande och asylboenden bör Strålsäkerhetsmyndighetens metodbeskrivning för mätning av radon i bostäder användas.

Flerbostadshus

- Tillsynsintervallet för flerbostadshus är vart femte år. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ska följa upp att radonmätningar är genomförda inom gällande intervall varje tillsynstillfälle.
- Vid radonmätning i flerbostadshus bör Strålsäkerhetsmyndighetens metodbeskrivning för mätning av radon i bostäder användas.

Riktlinjer

- Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ska begära in redovisning av analys svar från radonmätningar för samtliga objekt i radontillsynsplanen vart tionde år.
- Nya radonmätningar ska genomföras och redovisas till miljö- och stadsbyggnadsnämnden i samband med anmälan om nystartad verksamhet, vid nybyggnationer samt vid omfattande renovering, ombyggnad i lokaler eller renovering som påverkat ventilationsflödena i större omfattning.
- Samtliga verksamhetsutövare eller fastighetsägare ska följa SSM:s metodbeskrivningar vid utförande av radonmätningar.
- Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ska begära att radonmätningar alltid sker genom långtidsmätningar.
- Om radonrapporter med överskridna gränsvärden eller referensvärden inkommer till miljö- och stadsbyggnadsnämnden ska åtgärdskrav ställas till verksamhetsutövaren eller fastighetsägaren. När åtgärderna genomförts ska miljö- och stadsbyggnadsnämnden begära in nya analys svar för att kunna följa upp åtgärdernas effekt.

Översyn av riktlinjen

Riktlinjen ska ses över åtminstone en gång per mandatperiod. Processägaren ansvarar för att översyn och revidering sker när det krävs, och senast inom intervallet.